

Eén team voor chemische incidenten

De bedrijfsbrandweer van Chemelot en de Brandweer Zuid-Limburg gaan nauw samenwerken. Dat is vastgelegd in een Service Level Agreement tussen 'moederorganisaties' Sitech Park Services en de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. 'Een win-winsituatie voor beide partijen.'

Vorig jaar al tekenden Sitech en de Brandweer Zuid-Limburg een overeenkomst waarin voor de komende acht jaar een aantal afspraken is vastgelegd. Afgelopen zomer zijn organisatorisch de laatste puntjes op de i gezet. 'Zo hebben we een speciaal voertuig met bijbehorende apparatuur onlangs aangeschaft, aangepast op gaspakinzetten', legt Wim Tholen, hoofd operations Dagsupport van de bedrijfsbrandweer Chemelot uit. 'Daarnaast hebben we schema's aangepast, stand-by-diensten geregeld en al onze mensen uitgelegd wat de samenwerking inhoudt. Er komt meer bij kijken dan je denkt en we konden niet het risico van losse eindjes nemen. Als de brandweer een beroep op ons doet, dan moeten we er helemaal klaar voor zijn. Nu is dat het geval.'

Paraat

In de praktijk zal de samenwerking vooral betekenen dat de diverse korpsen van de Brandweer Zuid-Limburg een beroep doen op de bedrijfsbrandweer van Chemelot. Een uiterst professionele organisatie met 125 medewerkers en vanzelfsprekend veel ervaring met chemische incidenten. Zeven dagen per week, 24 uur per dag in ploegendiensten paraat op het industrieterrein zelf. Iwan Custers, kazernechef in Sittard, knikt. 'Belangrijkste onderdeel van het contract is de beschikbaarheid van de bedrijfsbrandweer als er een inzet met gaspakken nodig is. Bij ongelukken met gas of gevaarlijke stoffen bijvoorbeeld. De brandweer heeft altijd een

gaspakteam paraat gehad. Maar in de afgelopen tien jaar is dat team zelden in actie gekomen. Onder andere voor een ammoniaklek in zwembad Glanerbrook in Geleen en een ammoniaklekkage bij de MORA in Maastricht. Erg weinig, maar we moeten wel kunnen reageren als er calamiteiten zijn met gassen of andere gevaarlijke stoffen. Daarom is altijd geïnvesteerd in speciale uitrustingen en opleidingen voor een aantal mensen. Elk jaar weer.' Op zich is daar niets mis mee, vindt ook Iwan Custers. 'Dat staat in de wet. Met zo weinig inzetten is het echter de vraag of het verstandig is om zo'n service in de lucht te houden. Voor de jongens is het niet motiverend en zonder praktijk verlies je skills. Ook vanuit de landelijke visie 'incidentbestrijding gevaarlijke stoffen' wordt al jaren aangedrongen op samenwerking met een gespecialiseerde bedrijfsbrandweer. Een overeenkomst met Sitech lag voor de hand. Al hun mensen hebben ervaring met het werken in gaspakken. Ze worden voortdurend bijgeschoold en beschikken over de meest moderne apparatuur.'

Interessant

Ook Sitech had wel oren naar samenwerking met de Brandweer Zuid-Limburg. Beide partijen tekenden begin 2011 een intentieverklaring. Wim Tholen: 'Voor ons is dit ook interessant. Ten eerste willen we onze expertise graag inzetten buiten Chemelot. Motiverend voor onze mensen, hun vakgebied wordt weer iets breder. En bovendien kennen beide organisaties elkaar. We komen elkaar tegen bij oefeningen en overleggen. Bij grote calamiteiten roepen wij de hulp in van de omliggende korpsen. Waarom zouden we in de praktijk niet méér voor elkaar kunnen betekenen? Voor ons speelt ook het financiële argument. Als wij bepaalde taken van de Brandweer Zuid-Limburg kunnen overnemen, is dat goed voor de exploitatie. Daarmee ontstaat kostenvermindering waardoor ook de toekomst van deze services gewaarborgd kan worden. Zowel voor bedrijven op Chemelot als voor de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.'

Toch duurde het nog meer dan drie jaar voordat de handtekeningen onder het contract stonden. 'Er zitten veel juridische haken en ogen aan een publiek-private samenwerking', zegt Iwan Custers. 'Wie is verantwoordelijk als brandweermensen van Chemelot buiten het bedrijfsterrein optreden? Wat als er iemand gewond

Iwan Custers en Wim Tholen met op de achtergrond twee manschappen in speciaal pak.

raakt? Wie neemt de beslissingen buiten het bedrijfsterrein? Wat is de commandostructuur, waar liggen precies de competenties? Verder is het nogal een stap om een taak aan een private organisatie over te dragen. Wij leveren een stukje eigen expertise in. We doen afstand van materiaal en kunde. Dan moet je zeker weten dat de samenwerking duurzaam is. Je moet elkaar vertrouwen en een contract voor de lange termijn tekenen.'

Mooie basis

Wim Tholen knikt. 'Dat geldt ook voor ons. Wij moeten onze organisatie anders inrichten en hebben geïnvesteerd in een extra voertuig en extra middelen. Ook schuiven we met de bezetting en oproepschema's. Er is weliswaar voldoende capaciteit aanwezig, maar er moet altijd een minimumbezetting zijn hier op Chemelot. We mogen nooit tekort schieten als hier iets gebeurt. En terecht, wij zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van alle bedrijven en hun mensen op de site. Als de Brandweer Zuid-Limburg een beroep op ons doet, dan roepen we extra mensen op. Dat doe je allemaal alleen met een verre horizon. We zijn uitgekomen op een periode van acht jaar met een opzegtermijn van >>

Commandant
Gerard van Klaveren:

'Voor ieders veiligheid'

Commandant Gerard van Klaveren is blij met de samenwerking tussen de bedrijfsbrandweer van Chemelot en zijn eigen korps. 'Absoluut. Het is kostbaar om de specialiteit met de gaspakken zelfstandig in de lucht te houden. Materieel en opleidingen vergen de nodige investeringen terwijl een inzet zeldzaam is. Het is lastig om de mensen getraind en gemotiveerd te houden als ze zeg maar nooit in actie komen. De mensen van Chemelot zijn dagelijks bezig met chemische stoffen en hebben allemaal ervaring met incidenten. Die zijn nu ook inzetbaar buiten Chemelot. Ik denk dat de veiligheid van de burger hiermee gediend is net als de veiligheid van onze eigen mensen.'

Onder de streep is de Brandweer Zuid-Limburg overigens niet goedkoper uit. 'Omdat we betalen voor de inzet van de brandweer van Chemelot. Dit is wel weer een stapje verder in de samenwerking tussen een private en publieke partij. De overheid stuurt hier ook op. Mooi om te weten dat we daarmee voorop lopen.'

drie jaar. Dat is een mooie basis.' Vorig jaar is de samenwerking beklonken in een Service Level Agreement en is alles ook in materiële zin op elkaar afgestemd. In de praktijk wordt nu de bedrijfsbrandweer van Chemelot ingeschakeld bij een calamiteit buiten het industrieterrein waarvoor gaspakken nodig zijn. 'Meer dan dat eigenlijk', zegt Iwan Custers. 'We krijgen ook advies als er branden zijn met chemische stoffen. De mensen van Chemelot hebben daar nu eenmaal veel verstand van. Is er blusschuim nodig, dan is dat beschikbaar. Voor ons zijn de voordelen duidelijk. We hebben minder kosten aan opleidingen en materieel. Dat is geen bezuiniging, want we betalen Sitech. In ruil krijgen we hogere kwaliteit terug en meer expertise. We weten dat binnen het kwartier een team in gaspakken kan uitrukken. Doordat de mensen van Sitech al half aangekleed in gaspakken uitrukken, wordt de langere uitruktijd gecompenseerd.'

Breder

Andersom is Sitech blij met deze aanvullende taak, de extra inkomsten en de intensere samenwerking met de Brandweer. 'Zeker weten', zegt Wim Tholen. 'We zien dit ook als een maatschappelijke verantwoordelijkheid. We kunnen onze kunde en kennis breder inzetten zonder dat we daarvoor extra opleidingen hoeven te verzorgen.' Andere brandweerkorpsen zijn meer dan nieuwsgierig naar de samenwerking, weet Iwan Custers. 'Dit is voor zover ik weet de eerste vorm van samenwerking in Nederland op dit niveau. We hebben al verschillende korpsen over de vloer gehad die willen weten hoe we de knelpunten en juridische obstakels managen. Dit is duidelijk een win-winsituatie voor alle partijen.'

Directeur Jos Keulen: 'Band opbouwen'

Jos Keulen werkte onder meer voor de publieke brandweer voordat hij directeur werd van Sitech Park Services en daarmee direct verantwoordelijk voor de bedrijfsbrandweer op Chemelot. 'Ik ben erg tevreden met de overeenkomst met de Brandweer Zuid-Limburg. Er wordt veelvuldig gesproken over samenwerking, maar zowel bij de overheid als het bedrijfsleven is er toch vaak sprake van terughoudendheid. Daar stappen we nu overheen. Ik ben ervan overtuigd dat we elkaar kunnen helpen met het delen van kennis en samen oefenen. We kunnen zo een betere band opbouwen en weten elkaar beter te vinden als het een keer echt spannend wordt.'

